

Завдання і перспективи навчання хімії у профільній школі/Матеріали наукової інтернет-конференції. 20–28 грудня, 2010 р. – Полтава, 2010. – С. 79–81

ТЕСТОВИЙ ПОСІБНИК – ЗАСІБ ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ НАВЧАННЯ В ПРОФІЛЬНІЙ ШКОЛІ

Титаренко Н.В.

Україна, м. Київ

КП «Центр моніторингу столичної освіти»

У педагогічній літературі сьогодні багато говорять про індивідуалізацію навчання, насправді ж майже скрізь у школі продовжують учити усіх усьому, однаково, незважаючи на здібності та інтереси учнів. Сучасне суспільство ставить перед школою вимогу формування в особистості таких якостей, які дозволять підготуватися до динамічних змін у житті.

Одним з ефективних шляхів вирішення цього питання є запровадження профільного навчання. Профільне навчання визначається діяльнісним підходом, на відміну від знанневого, який застосовують при поглибленому вивченні предметів. Спроба реалізувати принципи поглибленого вивчення предметів під час запровадження профільного навчання може призвести тільки до перевантаження учнів. Тому дуже

важливим є необхідність чіткої диференціації як навчального матеріалу, так і змісту завдань, направлених на перевірку засвоєння навчальних досягнень учнів.

Типові навчальні плани для основної та старшої школи загальноосвітніх навчальних закладів у структурі 12-річної школи (наказ МОН України від 07.05.2007 р. № 357 «Про внесення змін до наказу МОН України від 23.02.2004 року № 132 «Про затвердження Типових навчальних планів загальноосвітніх навчальних закладів 12-річної школи») визначили, що кожен з профілів передбачає вивчення предметів на одному з трьох рівнів: рівень стандарту; академічний рівень; профільний рівень.

Ознайомлення з літературою з питань профільного навчання показало, що наявні дидактичні матеріали з хімії в основному націлені на перевірку рівня

навчальних досягнень учнів загальноосвітніх класів, тобто забезпечують академічний рівень. Анкетування вчителів показало, що на уроках у профільних класах вони використовують власноруч розроблені завдання або вибирають деякі з завдань із запропонованих дидактичних матеріалів та komponують контрольні роботи.

Така ситуація робить необхідним розробку інструментарію, який має враховувати диференціацію навчання.

Ми пропонуємо підходити до розробки перевірних завдань комплексно, що дозволить, на нашу думку, по-перше зекономити на придбанні великої кількості перевірних матеріалів для різного рівня в разі шкільної диференціації. По-друге, в разі внутрішньокласної диференціації учні зможуть працювати з одними й тими ж тестами, тільки з різною кількістю завдань в них.

Наприклад, під час розробки контрольного тесту, можна ввести до нього десять завдань, які відображають матеріал на рівні стандарту, п'ять завдань академічного рівня і п'ять завдань профільного рівня. Щоб не розділяти тест на окремі складові, завданням кожного рівня необхідно присвоїти різне число балів. Це дасть більше свободи учням у виборі завдань, які вони можуть виконати і отримати певне число тестових балів.

Але про такий підхід до побудови тесту та можливості виконання будь-якого завдання, незалежно від його рівня, необхідно обов'язково попереджувати учнів перед початком роботи над тестом.

Вивчена література з питань профільного навчання вказує на те, що вся структура профільної школи має бути спрямована на формування в учня готовності до самостійного життя, трудової діяльності, здатності та бажання до подальшого вдосконалення професійних навичок.

Тобто під час розробки завдань, крім диференціації треба враховувати і необхідність формування певних життєвих навичок.

Ми пропонуємо в разі, якщо ви проводите з учнями контрольну роботу в традиційній формі, використовувати як додаткові такі завдання:

Завдання для 11 класу

Прочитайте уривок з трагедії У. Шекспіра «Гамлет, принц Данський.» I, 5

«Біжить і збуджується кров від неї,

Як від краплини оцту молоко.

Загула так раптово кров і в мене.»

Запитання 1. *(перевіряє вміння застосовувати знання в незнайомій ситуації).*

Поясніть яке явище відбувається з молоком. Що зумовлює зміни в молоці? Свою думку підтвердьте рівнянням реакції.

Запитання 2. *(перевіряє вміння застосовувати знання в незнайомій ситуації).*

Дайте назву утвореній речовині і поясніть як хімічним шляхом можна довести наявність нової речовини.

Запитання 3. *(перевіряє вміння аргументовано висловлювати свою думку).*

Запропонуйте спосіб збереження свіжості молока. Поясніть що буде відбуватися з молоком під час застосування запропонованих Вами способів.

Запитання 4. *(перевіряє вміння застосовувати знання в незнайомій ситуації).*

Поясніть причину використання людиною молока як харчового продукту.

Запитання 5. *(перевіряє знання та розуміння певних понять).*

Дайте систематичну (наукову) назву оцту та запишіть його структурну формулу.

Запитання 6. *(перевіряє знання та розуміння певних понять).*

Вкажіть до якого класу сполук належить названа Вами в попередній відповіді речовина та підтвердьте свою відповідь рівнянням реакції.

Запитання 7. *(перевіряє вміння застосовувати знання в незнайомій*

ситуації та аргументовано висловлювати свою думку).

З давнини речовина, про яку йде мова в двох попередніх запитаннях, відома людям у вигляді винного оцту. Поясніть чому виникла така назва.

Свою відповідь підтвердьте рівняннями реакцій.

Такі завдання можна формувати і у тестовій формі, якщо ви проводите тестову перевірку знань.

Опитування учнів показало, що для них наведенні завдання є досить цікавими. Завдання направлені не тільки на перевірку певних знань та вмінь, а й спонукають учня до пошуку необхідної інформації в додаткових джерелах. Учні навіть самі приносять уривки з книжок і журналів з матеріалом, який можна використовувати на уроках. Але в даному випадку учням необхідно повідомити теми наступних уроків, або до уроку узагальнення й систематизації дати завдання підібрати текст з матеріалом, що стосується вивчених тем. На уроці, розділивши учнів на групи, одним можна дати завдання підібрати до тексту запитання, а іншим відповісти на них. Тобто, такі завдання можна разом із тестами, використовувати і для навчання, і для контролю.

Комплексне формування тестів та контрольних робіт в традиційній формі для перевірки рівня навчальних досягнень учнів та використання наведених у статті завдань дозволить індивідуалізувати та диференціювати перевірку, що в свою чергу допоможе у запровадженні профільного навчання в школі.